No. 289. 1836

BREDASCHE COURANT.

Staats-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Zondag en Maandag 4 en 5 December

Latere Berigten der vorige Courant.

Breda. — Uit Middelburg schrijft men van den 30sten ll. het volgende:

„De hevige onweêrsstorm, die gisteren namiddag heeft gewoed, is binnen deze stad veel schade aan huizen, schoorsteenen en daken veroorzaakt; ook zijn verscheidene boomen omgeworpen. Slechts een ongeluk heeft daarbij echter plaats gehad, zijnde door het nederstorten van twee boomen, aan eene vrouw hare beide armen verbrijzeld.

Het stoomjagt *Prinses Marianne*, gisteren morgen half 8 uren van Rotterdam vertrokken, is heden morgen om 10 uren hier aangekomen. In het Zijpe, en daarna in de Keeten, eene veilige wijkplaats genomen hebbende, heeft men, van daar de reis vervolgende, in de Zandkreek vier verongelukte schepen ontdekt, waarvan de namen nog onbekend zijn.

Omtrent de schaden en ongelukken welke door dezen stormwind elders zijn veroorzaakt, kunnen wij reeds het volgende melden:

Dat omtrent de Zuidwatering verbrijzeld is het Hanoversche kofscheepje *de Verwachting*, kapitein *J. E. Bloem*, van Riga naar Brugge bestemd, geladen met zaad; zijnde de equipagie gered; dat de Engelsche stoomboot *Chieftain*, kapitein *R. D. Pridchard*, onder den Goesschen wal aan den grond zit, doch de schepelingen allen wel aan land zijn gekomen, en dat de Hanoversche kof *de Vrouw Hemar*, kapitein *H. S. Valck*, van Riga naar Ostende, met lijnzaad, uit zee komende, onder Rammekens om hoog zit, maar aan boord alles wel is.

Twee van de Vlissingsche loodsbooten, welke in den namiddag voorbij Vlissingen waren gestormd, zijn den 30sten van Rammeken in gemelde stad binnengekomen, hebbende een van dezelve deszelfs roer afgestooten.

De stad Vlissingen heeft mede veel schade aan de huizen geleden, doch geenszins aan de zeewerken. De heiblokken, welke men in het aldaar vervaardigd wordende droogë Dok, gebruikt, geraakten door den storm in beweging, waardoor een derzelve omsloeg en twee arbeiders zwaar gekwetst werden; zijnde een hunner het schouderblad gebroken. Buiten de stad zijn verscheidene schuren, hooibergen, boomen, enz. omgewaaid.

Van Domburg wordt gemeld, dat drie Blankenbergsche visschuiten, elk met 7 manschappen bemand, op het strand zijn geslagen. Van de schepelingen is, hoezeer dezelve ook hadden geleden, niemand verongelukt. Allen verklaren nog nimmer zulk weder op zee te hebben bijgewoond. Zij waren des morgens met tien visschuiten van Blankenberg afgevaren.

Te West Kapelle is door tijdige hulp, een visschersvaartuig met 7 man equipagie, die in levensgevaar verkeerden, nog behouden op den dijk gesleept en de manschap gered.

Behalve de algemeene schade in eene meerdere of mindere mate aan de daken der huizen te Westkapelle veroorzaakt, zijn er, voor zoo ver bekend is, vijf à zes schuren en woonhuizen in de gemeente, zoo geheel als ten deele ingestort, benevens schoorsteenen en boomen omgeworpen.

Van schade aan den dijk is tot heden niets vernomen.

Aan het strand, tusschen Zoutelande en Vlissingen zijn nog vijf andere visschuiten tegen het strand geslagen, zijnde van eene derzelve de equipage in de golven omgekomen.

De stad Vere is ook zwaar geteisterd geworden. Des middags om twee uren waren door het geweld van den wind reeds geheele daken van pannen ontbloot en muren omvergeworpen. Het verschrikkelijke werd nog vermeerderd door het opkomende water tegen den wind, waardoor buitengewoon hooge golven in de havens bruischten en het water als het ware teruggedreven werd, zoodat het soms uit dezelve even als regen tot boven de huizen stoof.

Ten vier ure omtrent verminderde de woede van den wind eenigermate en kon men toen den rampspoed oppervlakkig overzien. „Het geheel — dus schrijft men uit Vere — leverde alstoen een zeer treurig aanzien op: twee straten waren door instortingen verstopt; andere huizen van achteren ingestort, en van vele al de pannen van de daken op de straten geworpen; zijnde weinige gebouwen geheel vrij van schade. Menig eerlijk behoeftige heeft dan ook voor zich, menschelijkerwijze beschouwd, een onherstelbaar verlies geleden en, over het geheel genomen, deze stad weder bij vernieuwing een zoodanigen schok gegeven, dat men later dit zeer gevoelen zal; gelukkig is geen mensch daarbij gekwetst geworden.

Ook onze ommestreken hebben, zoo wij vernemen, veel geleden; van zeeschaden heeft men gelukkig nog niets kunnen ontwaren.”

Gisteren heeft vorst *Leopold* met zijne beide neven, de jonge hertogen van Saxen Coburg en zijn stalmeester, de generaal *d'Hane*, zich over den ijzeren spoorweg naar Antwerpen begeven, en voorts naar den polder van Callo, om aldaar op de snippen-jagt te gaan. Gisteren avond werd hij te Antwerpen terugverwacht, waar men dacht dat het vorstelijk gezelschap tot zaturdag verblijven zou.

Van den anderen kant zijn de belgische bladen gevuld met nadere bijzonderheden van de schaden door den storm van ll. dingsdag, daar te lande overal, gelijk in onze provinciën, veroorzaakt; voor de mededeeling van al welke ons de ruimte ontbreekt. Te Antwerpen onder anderen, is een vaartuig, met hooi geladen, tegen den Kattendijk geworpen, een ander tegen het Vlaamsche Hoofd aangeslagen, een derde met vlas geladen gezonken; een der belgische stoombooten heeft zware haverij bekomen en zijne masten verloren; te Kruiningen en nabij Bath waren nog een paar bodems gestrand. Van Blankenberg waren nog in zee 10 visschersvaartuigen, 71 man, waarvan 50 huisvaarders, aan boord hebbende, waarvan men nog geen berigt had. — Te Gent hebben een aantal huizen aanmerkelijk geleden. De verwerij van den heer *Voortman* aldaar is geheel omvergeworpen; zoo mede eene geheel nieuw gebouwde fabriek; andere zijn ten deele vernield of beschadigd; buiten de stad waren verscheidene molens en woningen geheel of gedeeltelijk omgeslagen, enz. Gelijksoortige berigten worden vermeld uit Brugge, Yperen, Poperinghe, Aeltre, Eecloo en andere plaatsen in Vlaanderen. De storm heeft zich evenzeer te Luik doen gevoelen, op den weg van Charleroi naar Brussel; het bosch van Soignies was geweldig gehavend; voorts, te Mons, Rijssel en verdere plaatsen in die rigting. Zelfs vernemen wij thans uit de Parijsche berigten, dat ook daar de hevigheid van den wind zich heeft doen gevoelen en schade aangerigt heeft.

— Ter Antwerpsche beurs van heden (2 *December*) waren de fondsen genoteerd: Belg. 100; O. Metall. 105; Sp. Ardoin $19\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$; Differed $8\frac{1}{4}$; Nap. renten $90\frac{1}{2}$; B. Tavolière 55; Sicil. 91; Rom. L. $99\frac{3}{4}$; Id. te Antw. 97; Braz. $81\frac{3}{8}$. — Wisselkoers op Amsterdam en Rotterdam $\frac{1}{2}$ pCt. verlies k. z.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 30sten November.

Het gouvernement heeft, naar men verzekert, depeches uit Afrika bekomen. De eerste bewegingen van het expeditionnaire leger zouden niet zeer gelukkig geweest zijn. Eenige eskadrons onzer kavallerie waren op den marsch plotselijk door een menigte Arabische ruiters overvallen, en hadden zich met moeite kunnen staande houden. Men ziet met belangstelling te gemoet, dat van gouvernements-wege eenig berigt gegeven wordt.

— Het *Journal des Debats* behandelt heden in een betoog de kwestie der Spaansche interventie, als een der hoofdpunten door de oppositie in de zitting ter baan te brengen. Het zet de zwarigheden welke de kamers ten aanzien eener dergelijke onderneming zullen te overwegen hebben, en waaromtrent niet kon gezegd worden dat zich nog eene meerderheid voor of tegen gevormd had, uiteen, doch meent overigens, dat, zoo men immer tot eene interventie mogt besluiten, dezelve op eenen ruimen militairen voet berekend moet wezen; de kamers mogten derhalve wel bedenken wat zij deden.

— Men spreekt van een paar Russische diplomatieke agenten en een Pruissische, die hier zouden komen, om bijzonder over de Spaansche aangelegenheden te handelen.

— Ons ministerieel avondblad houdt eene telegraphische depeche uit Bayonne van den 25sten, over Bordeaux met den gewonen post aangebragt en hierop neêrkomende, dat de werken der karlisten voor Bilbao den 22sten door den regen waren geïnundeerd; dat *Espartero* nog niet opdaagde; en de gevraagde hulp te St. Sebastiaan hem geweigerd was. Of nu de generaal *Espartero* den 26sten opgetrokken is, gelijk gisteren in eene telegraphische depeche van den 27sten (en dus van twee dagen later) gemeld werd, zal nader moeten blijken. Volgens bijzondere berigten ter beurze verspreid was den 25sten voor Bilbao alles nog in denzelfden staat.

Eerstgemelde telegraphische depeche houdt voorts nog, dat *Cabrera*, naar Arragon terugkeerende, den 15den te Infantes, was, en *Gomez* niet ver van Sevilie. De constitutionele troepen waren den 18den te Fuentes, Rejuna. *Rodil* scheen naar Portugal geweken.

— Ter beurze van heden (30 *November*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. 106,05; 3 pCt. 79,35; Nap. renten 98,35; Spanje Ardoin $19\frac{3}{8}$; Passieve $5\frac{1}{2}$; Deferred 8; Rom. L. $99\frac{1}{2}$.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 3den December.

De *Staats-Courant* vermeldt heden de besluiten door Z. M. op den 1sten dezer genomen, dat namelijk van hem, op gedaan verzoek, eervol ontslag uit de betrekking van secretaris van staat, aan den heer Mr. *G.* Graaf *Schimmelpenninck*, met toekenning van den rang en titel van minister van staat, en benoeming van denzelven tot lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal; en voorts die van den heer Mr. *H. J.* Baron *van Doorn van Westkapelle* tot Secretaris van Staat, en in deszelfs plaats tot Minister van Binnenlandsche Zaken, den luitenant-generaal *H.* Baron *Merkus de Kock*.

Dezelfde courant vermeldt dat Z. K. H. Prins *Alexander* weder geheel hersteld is van de gevolgen van het hem bij den jongsten storm overkomen ongeval, en zich zeer welvarende bevindt.

— Tot raad van legatie is bevorderd, de secretaris van legatie, graaf *T. van Limburg Stirum*.

Tot tweeden opzigter bij 's Rijks museum te Amsterdam is benoemd, de heer *H. A. Klinkhamer*.

— De geweldige storm van gepasseerde dingsdag, die overal zoo vele verwoestingen heeft aangerigt, heeft zijne kracht ook bijzonder uitgeoefend op de Domaniale bosschen in de nabijheid dezer stad gelegen, en wel bepaaldelijk in het Mast- en Ulvenhouts-Bosch, zijnde er te zamen in drie bosschen ruim een duizend Masten Boomen omgewaaid of aan stukken geslagen en verbrijzeld.

Voorts vernemen wij omtrent de uitwerking van den storm in ons vaderland nog het volgende:

Te Kuilenburg zijn zware schaden. De Paardenhoofden aan de Lek waren geheel uit elkander geslagen en de kettingschuitjes zoodanig beschadigd, dat de overvaart nog den volgenden dag gestremd was. In de rigting van Beest of Rumpt zag men eenen zwaren brand woeden. Te Raalte in Overijssel is de nog niet geheel voltooide nieuwe kerk en pastorij der R. K. gemeente geheel ingestort en hebben twee menschen daarbij het leven verloren. Te Maarssen is brand ontstaan in de steenbakkerij van den heer *Bruijn*; Te Vinkeveen is een molen afgebrand. De nieuwe glasblazerij aan den Amstel bij Amsterdam is in eenen puinhoop verkeerd. Naar men uit Amsterdam schrijft, is er bijna geen werkvolk te vinden, om de overal geleden schade te herstellen, en vooral heeft men gebrek aan dakpannen, tot het dekken der ontbloote daken.

— Uit Dordrecht wordt, als eene groote zeldzaamheid, welke zelfs bij den orkaan van den 9 november 1800 geen plaats heeft gehad, geschreven, dat van eenen der hooge steenen-molens in den Elshout, stilstaande, eene roede is afgewaaid, en van andere hekken zijn weggerukt. Van meer andere watermolens in den Alblasserwaard zijn, stilstaande, roeden afgeslagen, onder anderen van drie digt bij elkander staande, die van Ottoland, Graafland en Gijbeland, terwijl aan den Sliedrechtschen dijk van eene menigte molenroeden de hekken of borden weggewaaid, en daardoor welligt de roeden zelven verschoond gebleven zijn.

Niettegenstaande het geweld van den wind en den daarmede gepaard gegaan hebbende hoogen vloed, hebben de dijken, zoo ver men weet, zeer weinig geleden.

— Het onlangs uit Texel naar Java gezeilde oorlogsfregat *de Zaan* heeft zooveel avarij bekomen, dat het in Texel is teruggekeerd. — Bij Wijk-aan-Zee is den 29sten een driemastschip gestrand en verbrijzeld, waarvan gelukkig de 10 schepelingen aan land zijn gekomen.

— Te 's Gravenhage is eergisteren vergaderd geweest de commissie, bestaande gedeeltelijk uit leden der Provinciale Staten en uit ambtenaren van den Waterstaat, van Regeings-wege benoemd tot onderzoek en beoordeeling van het sedert eenige jaren aanhangig en thans op nieuw voorgebragt ontwerp wegens eene uitwatering in zee, door middel van het gegraven kanaal naar Scheveningen.

— De vierde klasse van het koninklijk Nederlandsche Instituut van wetenschappen letterkunde en schoone kunsten zal hare elfde openbare zitting houden te Amsterdam in het hôtel van het Instituut op woensdag den 7den dezer, des voormiddags ten half twaalf ure.

— De aftrek op de jaarmarkten van Rusland heeft in het vorige jaar, vergeleken met 1834, over het algemeen toegenomen. Er is namelijk meer verkocht te Nischnei-Nowgorod voor 9,272,345, te Charkow voor 9,225,320, te Kursk voor 1,011,925, te Taganrog voor 323,545, te Tambow voor 92,970 en te Irbit voor 1,137,217 roebels, hetgeen dus voor de genoemde 6 jaarmarkten te zamen eenen vermeerderden aftrek vertoont van 20,968,030 roebels bankassignatien.

— Nabij Abergele in North Wales is dezer dagen in een hevige storm het schip *Henry and Jane*, van Ipswich, tegen de rotsen verbrijzeld, waarbij drie personen het leven verloren; de overige gelukte het zich tegen de steile rotswanden op te halen.

— Men [illegible] zich een denkbeeld kunnen vormen van het ontzettend groote getal [illegible] menschen, die des zomers naar de Fransche kust overvaren, wanneer men vermeldt dat de stoombooten van slechts eene [illegible] maatschappij, gedurende het afgeloopen saizoen alleen naar Boulogne, ruim 25,000 passagiers hebben getransporteerd.

— In een kolenmijn van het graafschap Gloucester heeft een vreeselijk ongeluk plaats gegrepen. Terwijl zes mijnwerkers (twee meer dan het gewone getal) naar [illegible] gehaald werden brak plotseling het touw, zoodat allen in de diepte storteden; vier hunner waren oogenblikkelijk dood en de beide anderen zwaar gekwetst.

In de bijzondere briefwisseling uit Madrid van den 22sten leest men nog het volgende:

» Het meerendeel der beschuldigden in de republikeinsche zamenzwering, die men eergisteren avond in vrijheid had gesteld, zijn gisteren in den loop van den dag, op nieuw in verzekerde bewaring genomen, krachtens mandaten van arrest door den regter van instructie ter eerste instantie *Mayans* tegen hen uitgevaardigd. De heer *Pison*, *Inglada* enz. bevinden zich onder het getal dezer op nieuw gearresteerden. Al de pogingen der policie echter, om eenige redacteurs van *el Tribuno* in handen te krijgen, zijn tot heden vruchteloos geweest. Het bestuur van dit dagblad heeft heden zijnen geabonneerden slechts een half vel drukš kunnen geven, ter oorzake der vervolgingen tegen het meerendeel van deszelfs redacteurs en zelfs tegen sommige der aandeelhouders van het blad gerigt. De klagten bij de cortes door de heeren *Gamindez* en *Orenze* wegens de willekeurige arrestatie, waarmede men ten hunnen aanzien is te werk gegaan, ingebragt, zijn verzonden geworden, de eene aan de commissie die tegen de inbreuken op de constitutie moet waken, de andere aan het gouvernement. Het dagblad *l'Eco* bestrijdt met kracht de besluiten der cortes ten deze, als welke hij incompetent acht in zaken die de justitie in handen heeft. — De geruchten wegens eene verandering van ministerie winnen veld; alle reden is er echter om te denken dat die verandering slechts partieel zal zijn, en de heeren *Calatrava* en *Mendizabal* aan het bestuur van zaken blijven zullen. — Onze staatkundige toestand is verre van zich te verbeteren. Ziedaar nu drie courriers van Andalusien, die achtereenvolgelijk ontbreken. Heden ontbreken ons evenzeer die van Carthagena, Corunna, Bilbao en Tarancon, 't welk op twaalf uren afstands van de hoofdstad ligt. Het niet aankomen dier onderscheiden courriers bevreemdt ons niet; want wij weten dat *Cabrera*, *Quilez*, *el Serrador* en andere chefs van benden gisteren zich op een twaalf uren afstands van de hoofdstad, in den omtrek van Aranjuez bevonden. Wij weten met zekerheid, dat de vijand Quintanar del Orden, eene kleine, maar rijke stad, op den weg van Valencia en 17 uren van hier gelegen, heeft aangetast. Onze kapitein-generaal heeft gisteren eene afdeeling, bestaande uit een bataillon van de Koningin-Regentes en twee eskadrons, van hier gezonden om hen te verdrijven. Deze afdeeling is gisteren in den namiddag de stad uitgetrokken. Heden morgen is een groot aantal familien uit de omstreken naar herwaarts komen vlugten, verzekerende dat de vijand te Villarejo, bij Colmenar, op zeven uren afstands van de hoofdstad stond. Naar hetgeen deze vlugtelingen verhalen, is niet wel af te gaan om de sterkte van den vijand te begrooten, aangezien zij die, door den schrik verbijsteld, gewisselijk overdrijven. Het gouvernement heeft intusschen besloten om nog een bataillon af te zenden, ter versterking van de kolonne die gisteren uittrok. Deze versterking doet ons denken dat het gouvernement al zeer nadeelige tijdingen moet ontvangen hebben, om aldus het reeds zwakke garnizoen van de hoofdstad nog te verminderen. — Men wacht met angst tijdingen van Sevilie en van Bilbao.

» *Naschrift.* In de zitting van heden avond heeft de regter van instructie, waarvan hierboven gesproken is, vergunning aan de cortes gevraagd, om eenige leden in verhoor te nemen. »

— Van de grenzen wordt over de wreedheid der Karlisten geklaagd, als die een' Zwitser, *Mailler* geheeten, officier van het legioen van eer, een man van 65 jaren, ter jagt zijnde, gevangen genomen en gefusilleerd hadden.

FRANKRIJK.

PARIJS, (DONDERDAG) DEN 1STEN DECEMBER.

Men verzekert dat de Oostenrijksche gezant alhier, graaf *Apponyi*, naar de bevelen van zijn hof, den rouw over *Karel X* heeft aangenomen. Het dagblad *la Presse* beweert, dat de hertog *van Angoulême* den dood des gewezen konings aan het hof der Tuilerien zou hebben genotificeerd en het berigt hebben geadresseerd, » aan den hertog *van Orleans*, luitenant-generaal des koningrijks." Zulks wordt echter van elders tegengesproken.

— Men heeft hier tijding uit Napels, houdende dat de koning van een ligte aanval van cholera wederom hersteld was.

— De Polen en de Polenvrienden in de hoofdstad aanwezend, hebben den 29sten wederom den verjaardag van den Poolschen opstand gevierd. Verscheidene leden van de kamer van afgevaardigden waren daarbij tegenwoordig, onder anderen de heer *Odillon Barrot*. Naar het schijnt waren de Poolsche vlugtelingen van wege de policie gewaarschuwd, dat men met strengheid jegens hen te werk zou gaan, indien zij zich in te hevige beleedigingen jegens Rusland uitlieten.

— De heer de *Polignac* heeft den 29sten het kasteel van Ham verlaten; de heer *Guernon Ranville* heeft zich eenige uren te Parijs opgehouden, alvorens de reis naar zijn landgoed voort te zetten.

— Van Algiers heeft men heden geene nadere berigten. Men spreekt van het vertrek van nog twee regimenten naar Afrika; het een genomen uit de 8ste militaire divisie, het andere van de divisie der oostelijke Pyreneën.

— De berigten uit Madrid ontvangen, gaan tot den 25sten ll. Aan het slot der zitting van den vorigen dag, werd de minister van oorlog door den heer *Caballero* nog om inlichtingen gevraagd, wegens de verontrustende geruchten, in de stad in omloop, aangaande de nabijheid der karlisten. De minister antwoordde, dat het bestuur er zoo na aan toe was als de gedeputeerden; dat men geene officiele rapporten had ontvangen, en men niet wist, welke juist de bende was, die zich in la Mancha en in de nabijheid van Madrid bevond; volgens sommigen was het *Cabrera*, volgens anderen de chef eener kleine bende. Alleen had het bestuur rapport ontvangen, dat eene bende karlisten de stad Quintanar had aangevallen, doch afgeslagen was, waarop dezelve zich op Tarancon had gerigt.

In de zitting van den 23sten werd een voorstel gelezen, waarbij de cortes van het gouvernement de aanbieding verlangden van het budget van 1827, en werd vervolgens eene discussie begonnen, om eene vermindering in de traktementen der openbare ambtenaren te brengen.

De bijzondere briefwisseling van den 25sten uit Madrid, hangt een treurig tafereel op van den staat van zaken ten gevolge der verschijning van de bende van *Cabrera* in de onmiddellijke nabijheid der hoofdstad; dezelve was tot Alcala, of vijf uren afstands van Madrid gekomen. De straten Alcala en Toledo te Madrid waren in den avond van den 22sten overstelpt met eene menigte wagens, met vrouwen en kinderen en met de kostbaarste meubelen en goederen beladen; al de openbare administratien uit den omtrek waren met hare documenten en voorhanden fondsen komen binnenvlugten; ook de nationale garden van onderscheiden plaatsen waren in de stad gekomen. De wanorde en schrik waren algemeen; de laatste had de gemoederen zoo zeer bevangen, dat men de sterkte van den vijand, noch de plaats waar hij was, naauwkeurig wist op te geven. Volgens het zeggen van sommigen evenwel, was *Cabrera* met 2 à 3000 man tot Bastan, een klein dorp, derde half uur van Alcala gekomen. In de kamer hadden de weinige inlichtingen welke de ministers slechts in staat was geweest te geven, veel ontevredenheid verwekt. Het bataillon der koningin met een vijftig tal grenadiers der garde te paard, was den avond te voren (22) werkelijk uitgetrokken, zoodat er nu nog slechts een onvoltallig bataillon troepen in Madrid achterbleef. De nationale garde bezette alle posten. De algemeene ongerustheid had eenige gisting in de stad veroorzaakt, doch men had nog geene ongeregeldheden te betreuren. De officiele courant hield, dat *Cabrera* te vergeefs de stad Quinbanar, 17 uren van Madrid, aangevallen had. De post van Arragon was de eenige die op dien dag te Madrid was aangekomen; alle overige waren onderschept. — Omtrent de ministeriele wijziging werd gezegd, dat de heer *Genzales* de portefeuille van binnenlandsche zaken van den heer *Lopez* zoude overnemen; de generaal *san Miguel* zou minister van oorlog, *Ferrer* van marine worden; *Calatrava* en *Mendizabal* zouden hunne portefeuilles behouden.

Aan het slot dezer correspondentie wordt berigt, dat de bende die Madrid zoo nabij genaderd was, den Taag, bij de waadbare plaats van Estremera, wederom was overgegaan. — De generaal *Palarea*, die *Quiroga* in het kapitein-generaalschap van Grenada vervangen zou, was te Madrid terug gekomen; de weg naar Andalusien was geheel afgesneden.

— Berigten uit Bayonne van den 26sten, houden, dat op den middag van den 25sten voor Bilbao alles nog in denzelfden toestand was, de karlisten hielden zich bezig met de herstelling hunner werken tegen de stad, die tweemalen door de regens waren vernield. Van *Espartero* hoorde men niets, evenmin iets van den generaal *Evans*, die evenwel 9,000 man in den omtrek van St. Sebastiaan bijeen had.

Het *Memorial Bordelais* van den 29sten spreekt, bij wijze van gerucht, van nieuwe republikeinsche bewegingen die zich te Madrid bij de nadering der karlisten, en na het vertrek der laatste troepen uit de stad, hadden geopenbaard; het ministerie was, volgens die geruchten, zoo goed als ontbonden.

— Ter beurze van heden (1 *December*) waren genoteerd: 5 pCt. 106, 35; 3 pCt. 79,90; Nap. renten 98,70; Spanje Ardoin 19¾; Pass. 5⅞; Defered 8¼ Rom. L. 99¼.

ENGELAND.

LONDEN, den 25sten November.

Sommige lieden beweren dat er eene verandering van Ministerie op handen zou zijn.

— De maaltijd, die men besloten heeft te Glasgow aan sir *R. Peel* te geven, zal in de eerste dagen van januarij gehouden worden; reeds zijn er beschikkingen gemaakt tot het bouwen eener zaal, die bij de drie duizend personen moet kunnen bevatten. Ten einde niet dan gegoede lieden daaraan zouden deelnemen, is de toegang op vijf en twintig engelsche schellingen bepaald. Ook te Edinburg en in andere steden van Schotland neemt men zich voor dien staatsman luisterrijk te onthalen. De conservative partij schijnt in dat gedeelte des Rijks hoe langs hoe meer veld te winnen.

— In eene nadere vergadering der Algemeene Associatie te Dublin zijn de voorstellen van *O'Connell* eenparig goedgekeurd, hoofdzakelijk strekkende om te verklaren, dat de meerderheid der Ieren, als niet tot de gevestigde Kerk behoorende, ook geene tienden of andere lasten tot onderhoud dier Kerk betalen moeten.

— De stoomboot *Royal Tar* is den 25 october, gedurende haren togt van St. Johns in Nieuw-Brunswijk naar Portland, in brand geraakt, waarbij ruim dertig menschen van de honderd die aan boord waren, zijn omgekomen.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — De Sterrekundige WILHELM BEER te *Berlijn*, bekend onder anderen door zijne maankaart, en broeder van den componist MEIJERBEER is door den koning van *Denemarken* benoemd tot ridder van de Dannebrogs-orde. — Men meldt uit *Hohenzollern-Sigmaringen* het volgt: In den loop van den vorigen zomer heeft men aan de helling van den Sigmaringschen Henberg eene in vele opzigten merkwaardige onderaardsche holte ter lengte van 400 voet ontdekt. De ingang is nabij eene groote rots, te midden van hoog opgaande beukenboomen. Het eerst treedt men in een lang vertrek van 100 voet, dat westwaarts loopt. Van hier komt men weder in eene 100 voet lange kamer, welke eenigzins naar het zuiden gaat. De wanden bestaan uit sneeuwwitten, schitterenden steen, waarop zich de schoonste voortbrengselen van dropsteen vertoonen. Het derde groote vertrek, insgelijks ter lengte van omtrent 100 voet, staat met de vorige in verband door eenen grooten ingang, die zeer hoog en breed is, en van het westen naar het oosten loopt. De geheele grot gelijkt naar eene kerk van Gothische bouworde met gedeeltelijk ingestorte bogen. In eene zuidelijke rigting ontwaart men eene groote rotsspleet, van aanmerkelijke lengte en hoogte, en laatstelijk ziet men eenen gang van 150 voet lengte. In denzelven vindt men beenderen van menschen en beesten. De ronde gang zelf is met zeer zeldzame dropsteen figuren versierd. De ontdekker heeft deze holte naar den Souverein, de *Karlsgrot* genoemd. Deze is de vierde grot, welke in dit gebergte is ontdekt; alle zijn slechts twee uren van elkander verwijderd. De *Königsheimer* heeft 318, de *Karlshöhle* 400, de *Kolbinger* 400 en de *Mühlheimer* 350 voet lengte.

RUSLAND. — Het monument, bestemd voor het slagveld van *Borodino* en thans te *Petersburg* ten toon gesteld (Zie onze Courant van 20 en 21 Nov.), is niet het eenige, 't welk ter gedachtenis der groote krijgsgebeurtenissen, is 1812 in *Rusland* voorgevallen, zal worden opgerigt. Er is, namelijk besloten 16 gedenkteekenen van gegoten ijzer te plaatsen op elk der punten, waar in 1812 gevechten geleverd zijn, welke belangrijk zijn, of om het aanzien der plaats, als het slagveld van *Borodino*, of om het gewigt van het plaats gehad hebbende gevecht, waartoe gebragt zijn de slagvelden van *Tarutino*, *Malo-Jaroslawez*, *Krasnoy*, *Studenka*, *Kljastiz*, *Smolensk*, *Polozk*, *Tschaschnik*, *Kulakowo en Kowno*, of eindelijk om de gevolgen, welke zij gehad hebben, als die bij *Soltanowka*, *Ostrowno*, *Kobrun*, *Gorodetschno* en *Wjasma*. Z. M. de Keizer heeft reeds drie plans van den Architekt ADAMINI goedgekeurd voor de slagvelden van *Borodino*, *Smolensk* en *Kowno*. Het thans te *Petersburg* ten toon gestelde monument, is slechts een model van dat, 't welk inderdaad zal worden opgerigt. — In de hoofdkerk te *Kazan* is in het begin der vorige maand een allerprachtigst van zilver vervaardigd altaarstuk opgesteld, waartoe het beeldwerk door de Schilders BRÄLLOW en SOSNOW geleverd was. De verbazende hoeveelheid zilver, welke daartoe noodig is geweest heeft het leger van de Donsche Kozakken aan den Keizer ten geschenke gegeven, met verzoek, het tot een godsdienstig oogmerk te willen gebruiken. Vier kolommen, welke het altaar versieren, zijn van echte Siberische jaspis, en, ofschoon in eene fabriek van de Kroon bearbeid, heeft derzelver bewerking, (buiten de waarde van den steen) 60,000 roebels gekost.

TURKIJË. — Te *Konstantinopel* is eene nieuwe, zeer groote brug gemaakt, tegenover welke eene nieuwe poort wordt gebouwd. De Minister van Binnenlandsche Zaken, PERTEW-PASCHA, als dichter bij zijne landgenooten zeer geacht, heeft daarop een tijdvers gemaakt, 't welk den Sultan zoozeer behaagd heeft, dat hij bevel heeft gegeven, hetzelve als inscriptie op de nieuw te bouwen poort te plaatsen. Als een proefje van hedendaagsche Turksche poëzij, wordt daarvan hier eene vertaling medegedeeld, met eenige bekorting, zijnde in het oorspronkelijke nog twaalf regels meer, waarin onder anderen den lezer wordt bekend gemaakt, dat de poort *Brugpoort* genoemd wordt.

Sultan MAHMOUD, de hoog geprezene
Wiens werken allen wondren zijn,
Als heerscher over zee en landen
En hier op aard Gods schaduwschijn,
Het aardrijk, door zijn deugd beveiligd,
Slaat zijn verheven grootheid ga.
Een stroom van goedertierenheden
Is hij, een diepte van genâ.
Op dezes Vorsten wenk gebeurde 't
Dat deze brug verrees uit 't stof,
En daarom brengt bij elke schrede
Hem ieder dankbaar prijs en lof.
O God, zij duizendvoude zegen.
En honderdvoude heerlijkheid,
Den Vorst, het sieraad aller Vorsten,
Op zijnen troon nog lang bereid.
Als 'k zocht, hoe 't jaartal van de stichting
In *Oceaan* te zien zou zijn,
Vond ik PERTEU, naar mijn verlangen,
Twee paarlen, fraaij gesnoerd en fijn,
MAHMOUD-CHAN bouwde hier zoo heerlijk
Deez' vaste brug op d' Oceaan;
En heel de wereld riep hem tegen:
"Voorwaar, dit is de regte baan."

De twee laatste verzen, gelijk mede de beide voorlaatste, zijn in het oorspronkelijke chronogrammen en geven elk het Turksche jaartal 1252. Het slotvers is uit den koran ontleend, en doelt blijkbaar op het regeringsstelsel, 't welk door den Sultan, zoo in het staatkundige als in het godsdienstige gevolgd wordt.

FRANKRIJK. — Wanneer de Akademie der Wetenschappen van het Instituut van *Frankrijk* een schriftelijk bewijs van phijsiologische belangstelling geeft in eenig voorwerp, dan kan niemand het ten kwade duiden, dat daarvan onder de wetenschappelijke berigten eener Courant melding wordt gemaakt, al is het overigens een voorwerp meer van nieuwsgierigheid, dan van wetenschappelijk belang. Het hier bedoelde voorwerp is een thans te *Parijs* zich bevindende dwerg, genaamd MATTHIAS GULLIA. Dit persoontje, in een dorp in *Illyrië* bij *Triest* geboren, is thans 22 jaren oud. Zijne moeder leeft nog, hoewel die reeds 50 jaren oud was, toen zij MATTHIAS ter wereld bragt. Toen hij den ouderdom van 5 jaren had bereikt, was hij 2 voet en 10 duim lang, en sedert dien tijd is hij niet meer gegroeid, zoodat dit volwassen menschenkind niet veel grooter is, dan eene kolom van het Engelsche dagblad *the Morning Chronicle*. Wat het bijzonderste in hem is, is de volkomene evenredigheid, waarin al de deelen zijns ligchaams ontwikkeld zijn, en zelfs decraniologen en phrenologen zullen of zijnen schedel niet eene verhevenheid missen, zoodat er hoegenaamd niets wanstaltigs in hem is, maar hij zich vertoont als een miniatuur-mensch, met bevallige manieren en een aangenaam voorkomen. MATTHIAS GULLIA, die sedert drie jaren verschillende streken van *Italië* en *Duitschland* doorreisd heeft, is een groot liefhebber van de jagt, waarin hij zeer behendig is. Zoodra hij eene genoegzame som gelds zal verzameld hebben, is hij voornemens te *Weenen* eene herberg op te zetten en zich in den echt te begeven met een zestienjarig meisje, ROSA PADOVANI, die juist één duim grooter is dan haar minnaar.

NEDERLANDEN. — Te *Amsterdam* zal, even als zulks reeds elders en te *Leiden* onder het bestuur van den Hoogleeraar VAN BREDA aangevangen en tot eene aanmerkelijke diepte voortgezet is, in het begin van 1837 een begin gemaakt worden met het boren eener artesiaansche put, op de Nieuwmarkt. Van Lands- en stadswege zijn de middelen bijeengebragt om in de kosten dezer onderneming te kunnen voorzien, zijnde de directie opgedragen aan den Hoogl. W. VROLIK, GZ., en den heer C. ALEWIJN, directeur van publieke werken aldaar. Het is te wenschen dat deze onderneming, waarvan het wel gelukken door sommige Natuurkundigen, uithoofde van de gesteldheid van onzen vaderlandschen bodem betwijfeld wordt, inderdaad moge slagen en de hoofdstad eerlang in het bezit moge gesteld worden, van eenen schat, welken zij te voren nimmer gekend heeft.

Graanmarkt te Amsterdam.

VRIJDAG, *den 2den December.*

TARWE. — bij vorige prijzen, doch weinig in omgegaan, alleen bij enkele partij: 130 ℔ B. Poolsch *f* 300; - 120, 125 ℔ Rost. *f* 225, 230.

ROGGE. — mede stil verkocht: 116 ℔ O. Gedroogde *f* 152.

Tegen maandag in veiling aangeslagen 80 Last O. Munstersche en Overijsselschen Rogge.

GARST. — Buitenlandsche prijshoudend: 107 ℔ Nassau-dietsche *f* 195, enkele, Inlandsche zeer idem.

HAVER. — niet veel in omgegaan: 82 ℔ N. fijne *f* 105, 106.

BOEKWEIT. — In een doen: 115, 116 ℔ Vriesche *f* 148, 150.

ZAADMARKT.

KOOLZAAD. — zonder handel.

LIJNZAAD. — slap: 114 ℔ Zeeuwsch *f* 315.

RAAPOLIE. — was goed prijshoudend: per 6/w. *f* 42¾, 43; vliegend *f* 41, 41¼; Dec. *f* 40¾, 41; Mei *f* 40¾, 41.

LIJNOLIE. — per 6/w. *f* 35¾, 36; vliegd. *f* 34½, 34¾.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (2 *December*) waren genoteerd: Werkel. Schuld 2½ pCt. 52$\frac{13}{16}$, ⅞; dito 5 pCt. 99⅞, $\frac{9}{16}$; Kanbiljet 21¾, ⅞; Amort.-Sijnd. 4½ pCt. 93⅝; dito 3½ pCt. 74⅜; Handm. 178, 177⅞; Ardoins 85 ... 19½, 19⅝; Uitgest. 8¼; Metall. 99⅞, $\frac{15}{16}$; Columb. 15$\frac{13}{16}$; Peruan. 19⅝.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.